

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentgyörgy-utca 22.

Egy négygyúgócentiméternyi tér hirdetési ára
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor.

Nyitléri cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
a hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Érdem-e bizalmat?

Kolozsvár, novemb. 5.

Az a körülmény, hogy az országgyűlés a kormánynak ideiglenes felhatalmazást ad arra, hogy a költségvetési törvény megalkotásáig kezelje és lássa el az államháztartás szükségleteit, magában foglalja azt, hogy a nemzet legfőbb testülete megbízza a kormányban és megbízza abban is, hogy a kormány az állam pénzével hűségesen és becsületesen gazdálkodjon.

A Széll kormány most erre a bizalomra appellál, a mikor az indennitási javaslatot benyújtva azt kéri az országgyűléstől, hogy a jövő év első négy hónapjában külön felhatalmazás alapján láthassa el az állami szükségleteket.

Ellenzéki köröket már az is meglepte, hogy a Széll kormány ilyen javaslatl lép az országgyűlés elé. Meglepte azért, mert a parlamentnek mód felett hosszú vakációja alatt a költségvetéssel elkészülhetett és azt a maga idején olyképpen benyújthatta volna, hogy abból még a jelen év folyamán törvény válhassék.

Mért késlekedett a kormány a költségvetési javaslat beterjesztésével?

Ennek valószínűleg az volt az oka, hogy a kormány a hosszú parlamenti szünet alatt is egyébbel foglalkozott, mint a költségvetési előirányzat megkésztésével.

Azt mindenki tudja, hogy a kormány elnöke s olykor egyik másik tagja is a vakációt azzal töltötték el, hogy egyezkedtek és alkudoztak az osztrák kormánnyal a gazdasági kiegyezés ügyében.

És alkudoznak még ma is még pedig a nélkül, hogy ennek a folytonos és igazán lélekölő munkának célja volna, vagy sikere lehetne.

Mert mit akar a kormány ezekkel az alkudozásokkal?

Ugy-e nem egyebet mint azt, hogy a gazdasági közösséget Ausztriával továbbra is fenntartsa?

Hát kinek az érdeke, ennek a közösségnek a fenntartása? Az ország-nak?

Hiszen a nemzet közvéleménye ellenkezőleg ennek a közösségnek a megszüntetését követeli és az önálló gazdasági rend beállítását kívánja.

De hát akkor a kormány miért nem a felett tanácskozik, hogy miként kelljen ezt a rák nézve hátrányos állapotot megszüntetni?

Hát egyszerűen azért, mert a korona azt ohajtja, hogy a két állam továbbra is az addigi gazdasági közösségben álljon.

Miért appellál akkor a Széll kormány a nemzet bizalmára, ha ilyen döntő kérdésekben sem tudja, vagy nem akarja a nemzet érdekeit szolgálni és előtte csak a korona ohajtása a mértékadó.

Hiszen, ha csak arra törekszik egy kormány, hogy az uralkodó akaratát végrehajtsa, akkor ne számítson a nemzet bizalmára és támogatására, mert ebben csak az esetben lehet része és csak az esetben veheti azt igénybe, ha minden erejét a nemzeti érdekek előmozdítására akarja és tudja fölhasználni.

Már most csak az a kérdés, hogy a nemzet megbízhatik-e a kormányban és elfogadhatja-e ennek oly természetű törvényjavaslatát, a mely — mint az indennitási egyenesen ezen a bizalmon alapszik.

A képviselőház tegnapi ülésén felszólalt ellenzéki vezérszónokok megadták már erre a kérdésre a választ, a mely azt tartalmazza, hogy a nemzetnek nincs oka megbízni a kormányban és ez okból neki felhatalmazást semadhat az ideiglenes köz kormányzati ténykedés folytatására.

A nemzetnek igazi közvéleményének adtak kifejezést az ellenzéki pártok szónokai és ha a kormánynak van érzelme a dolog iránt, akkor erre a bizalmi kérdésre, s ennek ily alakban való felvetésére nem nyujtana alkalmat.

Igaz ugyan, hogy a kormány a törvényhozó testületben rendelkezik többséggel arra, hogy ezt a javaslatát is elfogadtassa és előreláthatóan el is fogja fogadni és a Széll kormány azt úgy fogja értelmezni, hogy abban a nemzet bizalma nyilatkozik meg.

Ámde ez csak hivatalos színű bizalmi nyilatkozat, a melynek becsét nem adja meg a nemzet bizalmának megnyerése, holott egy kormánynak csak ennek birtokában lehetne meg az erkölcsi bátorsága ahhoz, hogy a nemzet nevében sáfárkodhassék.

Pártértekezlet. Budapestről írják nekünk, hogy a Szederkényi Nándor elnökelete alatt álló orsz. függetlenségi és 48-as párt hétfőn délután 5 órakor Szederkényi Nándor elnökelete alatt értekezletet tartott, amelyen a párt elhatározta, hogy az indennitáról szóló törvényjavaslatot nem fogadja el. A párt álláspontját a képviselőházban Holló Lajos fejté ki. Szederkényi Nándor bejelentette az értekezletnek, hogy a képviselőház szerdai ülésén interpellációt terjeszt elő a borvámklauzula tárgyában, amit az értekezlet tudomásul vett.

A főudvarmesteri hivatal felelősezi fóruma. A Budapesti nem pörölhető udvari lakájnak esete felhívja a figyelmet a főudvarmesteri hivatal bíráskodására. Tudvalevőleg az uralkodóház tagjait csak a Bécsben székelő cs. és királyi főudvarmesteri hivatal előtt lehet pörölni. Ha már a főhercegeknek kivételes bíróságuk van, az uralkodóház közössége érthetővé teszi ezt a közös bírói intézményt. De azt már nem lehet érteni s nem lehet helyeselni, hogy a közös főudvarmesteri hivatalnak, mint a főhercegek személyi bíróságának, magyar honos felperesek periben is a felelősezi fóruma: a bécsi cs. kir. legfőbb törvényszék. Magyar polgárok pörös ügyeiben, magyar földön keletkezett jogügyletek felett egy idegen állam bírósága ítélt, a főudvarmesteri közös bíróság fölött áll egy nem közös, hanem kizárólag osztrák bíróság. Ez sokkal nagyobb jelentőségű sérelme a magyar igazságszolgálat, a magyar igazságszolgálat önállóságának, a melyet az 1867. évi XII. törvényzikk biztosított, mint az a különben nem jelentéktelen dolog, hogy az udvari lakájokat csak Bécsben lehet pörölni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, nov. 4.

A tegnapi országgyűlésen Kossuth Ferencz nagyhatalú beszéde után, a mint azt már tegnapi lapunk távirati rovatában jeleztük Holló Lajos tartott még nagy beszédet, melyet a függetlenségi párt folytonosan zajos helyesléssel kísért.

A civillistára és a katonai emelésre vonatkozólag röviden, csak annak a kijelentésére szorítkozott, hogy mindkettő dinasztikus kívánság, s így teljesülni is fog, mert a nemzet elvesztette azt a szervezettel, mely a dinasztia parancsával szemben ellenhatást kifejtetni képes volna. Ahogy nálunk a hadsereget szervezik, azt csak *hódító dinasztia* szokták úgy csinálni, de nem a nemzetek.

A nemzet az idők folyamán csak két véletlet ismert. Vagy leghatárba került, mint most is, amikor a dinasztia az ő kívánságait tetszése szerint érvényesítette, vagy öntudatra jutott, s akkor az erő jogával iparkodott magáról az önkényt lerázni. Ha azt akarják, hogy a nemzet a megpróbáltatás napjaiban ismét a moriamur jelszavát hangoztassa, akkor az ellentéteket nemzet és dinasztia között békés időben kell kiegyenlíteni, s meg kell szüntetni azt az állapotot, hogy egy 20 tagból álló család miatt 2 millió ember kifossa magát mindenéből.

Ma a mi alkotmányosságunk csak abból áll, hogy szabad egymás között civakodjunk. A földol azonban az, hogy a hatalmi törekvések elé akadályok ne gördüljenek. Ezért aztán készek feláldozni minden kormányt, amint feláldozták Széll elődeit. Mikor Bánffy megbuktatták, abban a reményben tették, hogy Széll uralomra jutása mélyreható alkotmányjogi változást von maga után. De ez nem következett be, s ha a Széll-kormány megszűnik, alig marad annak nyoma a nemzet életében.

A tegnapi nap utolsó szónoka Bedőházy János, M.-Vásárhely képviselője volt.

Nézete szerint a magyarállamban nemcsak kifelé, hanem befelé is a fejlődést, egy gazdasági, mint a kulturai téren az a közös-

ség akadályozza, amelyvel Ausztriával van. Ausztria ma is még mindig beakarja pólyálni Magyarországot. Ez a mai állapot, a mai Magyarország nem az az ország, amelyennek azok képzelték, akik 67-ben a kiegyezést megkötötték. A miniszterelnökről kezdetben sok szépet hallottunk, de azt nem hallottuk, hogy a kiegyezési oly alapra akarja fektetni, amelyből Magyarország függetlensége virágozhat ki. Távolról sem kételkedik abban — hogy Deák Ferencz szem elől tévesztette volna hazánk függetlenségének kiépítését. Deák Ferencz a jogfolytonosság sarlóját adta kezünkbe, de azt nem gondolta, hogy ezzel hazánk reményeit, zöld vetéseit fogják levágni.

Hogy külügyi dologban mennyire tehetetlen a kormány, arra nézve utal a Romániába kivándorolt székelekre, akik, mivel nélkülözik a magyar állam védő karját, más állam konzulátusaihoz fordulnak védelemért s így lassankint megszűnik minden kapecs a kivándorolt és Magyarország között. Az indennitást nem szavazza meg.

A vitát ma folytatják.

A politikai helyzet.

Van-e válság?

Budapest, nov. 5.

Politikai körökben folyton élénken tárgyalják az unjonozási javaslatot és a politikai helyzetet.

Bécsi hírek szerint a királyi elnökelete mellett Bécsben tartott tanácskozáson tudniillik a magyar kormány csak formáságokban érte el egyes kívánalmak teljesítését, illetőleg csakis annyit érhetett el, hogy a katonai körök a nagyobb véderő — és pénzáldozatot nem fogják kerülni uton követelni, tehát a kormány a póttartalékosokról szóló törvényjavaslatot visszavonja. Ellenben e helyett még ezen a héten törvényjavaslatot fog benyújtani a kormány az unjonczutalék felemelésére és pedig ebben a kérdésben arra kellett vállalkoznia, hogy ezt a javaslatot a parlamentben január elsejéig elintézteti.

Politikai körökben ebből azt látják, hogy a válság csak rövid időre odázható el, mert képtelenség föltenni, hogy a parlament, amikor az indennitási javaslata van előtte, az unjonczutalék felemeléséről szóló javaslat törvényre emelését meg ne akadályozza. A tapogatózásoknak tehát az a céljuk, hogy a kormány már most tájékozódjék, minő sors várakozik a javaslata. Legelőször célja mindenestre az indennitási elfogadtatása, hogy ennek alapján 1903. május 1-ig kormányozhasson. Ezért a függetlenségi Kossuth-párttól függ most, hogy a katonai terheket ráerősíthetjük-e az országára. A párt tagjainak az a része, mely a paktummal elégedetlen, a folytonos egyezkedéseket unja és az ellenzéki politikával ezeket összeférhetetleneknek tartja, arra törekszik, hogy a véderőjavaslatnak napirendre tűzését megakadályozza.

Változtattak-e rajta?

Ha igazat mondanak a bécsi tudósítók: akkor a koronatanács döntése semmit sem változtatott a visszautasított javaslatok lényegén, csakis formáján. Mert — csak egy kis józan matematika kell hozzá és menten kitűnik — hogy a mit két esztendőre terveztek, azt három évre osztották el s a végeredmény ugyanaz.

A közös hadsereg unjonczlétszámát 1903-ig fől szándékoznak emelni. Ebből esnek a népesség arányukcsa szerint Ausztriára 11450, Magyarországra 8488 unjoncz, vagyis ugyanannyi, mint a mennyit a póttartalékok behívásával terveztek.

Nem is szólva arról, hogy a 8488 unjonczon kívül Magyarországra még külön 3000 főnyi honvéd unjonczot tartozik kiállítani.

Közügylési kérdések.

(Válasz.)

Közeledik egyházkerületünk rendes közgyűlésének ideje s a mint ez már minálunk szokásos, ez alkalomból, évenként egyszer két három hétre jelentkezik az egyház ügyei iránti szélesebbkörű érdeklődés. Persze a magyar természetnek megfelelően, ritkán komoly tanulmány, állandó megfigyelés alapján készült s az egyház egyetemének anyagi és szellemi folytonos előhaladását, fejlődését célzó reform javaslatok alakjában, hanem legtöbbször a maradiság és érdektörédek álláspontjáról ejtett kritika

formájában, mely, hogy magának annál nagyobb súlyt tulajdonítson, kész rögtön a „legsúlyosabb és legveszedelmesebb válság”-nak minősíteni az alapjában is, következményeiben is sokkal csekélyebb jelentőségű dolgokat.

Egy ilyen természetű vészkiáltás hangzott el több lapban. Írója dr. Sebess Dénes orsz. képviselő, marosvásárhelyi püsp. vizsg. alatti egyházközségünk lelkes és buzgó presbiter. Címe: „Az erdélyi református egyház válsága.”

A címet olvasva megdöbbentem. Azt hittem hogy megint anyagi állapotaink válságáról lesz szó, a mit talán Budapesten még sötétebb színből látnak, mint idehaza; jóllehet ma már itthon is minden tényező tudja és őszintén bevallja, hogy daczára a kormányok elismerésemelőt erőfeszítéseinek a rendezésre nézve, teljesen megnyugtató állapotokat eddig még nem sikerült létrehozni, bár a jövő nem kiltást nélkülöl.

Nem ezt találtam. De a mit cikkez anyagudlításba helyez, elismerem, az sem volna csekélyebb jelentőségű dolog t. i.: az egyház régi alkotmányának teljes átalakítása. Azt hittem, hogy a zsinatalkészítő bizottságban történt valami olyan határozat, melyet mi még nem ismerünk s a mely épen kerületünk vezető embereit érintette volna a legkellemetlenebbül, ha egyházkerületünk ősi, történeti alapokon kifejlődött alkotmányát próbálták volna meg a zsinati törvények 8. §. második kikezdésében tett kikötés és biztosíték daczára „teljesen” vagy bár részben is átalakítani. A cikk azonban, ezt az előre lehetetlennek látszó feltevést sem igazolta.

Mi hát az a nagy dolog, a miben a cikkiró kerületünk „rég alkotmányának teljes átalakítását” látja? Kisült: az Igazgatótanácsnak egy pár javaslata. Névszerint: az egyházmegegyezésről szóló beosztásról szóló, a melyben foglaltatik a püspöki vizsgálat alatti egyházközségek — ez az igazi erdélyi speciálisnak nevezett dolog — közigazgatási különálló helyzetének megszüntetése és részben egyházmegegyezésre való kikerekítése, részben az illető egyházmegegyezésre való bekebelezése s főleg — a mint kitér — az autonóm szervezetek (egyházmegegyezések és kollégiumok) képviselőinek rendezése azon elv alapján, hogy egy-egy autonóm szervezetet a hány gondnok, ugyanannyi lelkes illetőleg tanár képviseljen a közgyűlésben s a választott egyházmegegyezési képviselőknek is fele a világi, fele a lelkesi karból válasszassék.

Nézzük meg hát, hogy e javaslatok esetleges elfogadása mennyiben vezetnének a „rég alkotmány teljes átalakítására?”

Először is, minden hozzáértő ember előtt világos, hogy az egyházmegegyezések területi beosztása egyszerű adminisztratív kérdés és az alkotmánynál semminemű összefüggésben nincs. Az idevonatkozó javaslatoknál is csak az a kérdés, hogy miként lehet az egyházmegegyezések helyesebb beosztása által — mert, hogy a jelenlegi nem ideális, azt általános elismerik — az adminisztráció gyorsabbá és jobbá tenni. Mert, hogy a mai egyházmegegyezések beosztása — a mely mellett a 17 egyházmegegyezés van kikerekítve — hogy a bennük adminisztrálódók száma 9 — mondó kilenc — és hatvanhárom közt, a lélekszám pedig 3,500 és 55,500 közt váltakozik és egy politikai vármegyének egyhatod részén, a másik négy vármegyére területek fekszik, sem az adminisztrációra fordított — majdnem egyenlő — költség, sem a közgyűlésben való képviseltek szempontjából, sem nem igazságos, sem nem méltányos, sem főleg az adminisztráció egyöntetűsége, gyorsasága és jósága tekintetéből nem megfelelő: ezt ugyan alig kell ma már vitatni. Hogy miként lenne jobb a beosztás: ennek elveiről is, gyakorlati keresztültviteléről is lehet vitatkozni, de szükségességéről immár alig; arról pedig, hogy ez egyházalkotmányunkat érintené, épen nem.

Ugyanezen szempont alá esik a püspöki vizsgálat alatti egyházközségek ügye is. Ez is pusztán adminisztratív kérdés. Az az ok, a mi helyzetük különállását szülte, t. i. hogy püspöki székhelyek voltak és ezen okon kivételtek az esperesi vizsgálat alól s később megmaradtak püspöki jövedelem-forsók-nak, mindkét formájában megszűnt s csak az maradt meg, a mi idők során az egyházaknak nagy kárára vált: a kellő és helyszínen való ellenőrzés hiánya, a minnek köszönhető, hogy egyrészt, épen a legnépesebbek pl. Kolozsvár és M.-Vásárhely anyagilag hátramaradtak, a mit követ, vagy követni fog a lelkiekben való visszaesés is, — habár M.-Vásárhelyről, Istennek hála, jelenben és épen nem mondható — a mit tétlenül nézni nem szabad.

Egyébiránt úgy látszik, a cikkiró is nagyobb súlyt fektet, mert hosszasan foglalkozik vele, az egyházmegegyezések és kollégiumok képviseltekére a kerületi közgyűlésen. Az idevonatkozó javaslatok alapveit már említettük. Ezek volnának az alkotmányunkat teljesen átalakító? Lássuk! Az egyház-

*) Ismeretes és sokszor kifogásolt az az aránytalanság, mely van pl. a közt, hogy a 12 egyh. községnek 3,500 lélekből és 2 fel. iskolából álló gy. f. h. egyh. megegy. a kerületi gyűlésen 8 tag képviseli, míg a kolozsvári 4 pappal, 12 tanítóval, 18 ezer lélekből bíró püsp. vizsg. egyházat 5 tag, a szilágyi-olokai egyh. megegy. pedig 58 egyház 44 fel. iskola és 55,000 lélek után 17 tag.

megyéket hivatalból ép' egy gondnokok és lelkesek (esperes, főjegyző) fogják képviselni mint eddig; valamint a kollégiumokat is gondnokok és tanárok. Itt tehát az alapveiben absolute semmi változás nem lesz. De nincs változás az egyházmegegyezések lélekszám- és választott képviselők (5000 lélek után 1 képviselő) által való képviseltetése elvében sem. A javaslatokban új csak az, a mi az elsőnél a számbeli korlátozásra, a másodikkál, a szabadon választott képviselőknél, ezek egyháztagsági minőségére vonatkozik. — Az elsőnél a főszempont azon már régen hangoztatott óhaj volt, hogy a ker. közgyűlés tagjainak száma — a mely meghaladja jelenleg a más négy egyházkerület közgyűlési tagjainak összes számát s megközelíti a magyar országgyűlést — korlátoztassék egy-felől költségkimelés szempontjából másfelől a résztvevő tagok azonosságában garantált kormányzati elvek folytonossága és a tanácskozási alapossága érdekében. Így történt, hogy az egyházmegegyezési hivatali képviselőkben nem a lelkesi képviselők száma emeltetett a világi gondnokokéval egyenlő magasra a javaslatban — pedig ennek kellett volna történni, ha csak — mint a dr. Sebess cikkez imputálja — az egyházi elem számát akarták volna emelni a világiak rovására — hanem a hivatalból való képviseltekre jogosult gondnokoké állapotokat meg ugyanannyiban, mint a mennyi hivatalból való lelkesi képviselők. Hasonlókép' a ker. közgyűlés tagjai számának kívánt apasztási föléve hozta magával, hogy a kollégiumok tanárképviselete egyenlősítettet a gondnokok teljes számával, a mely helyes és életrevaló gondolat egyenesen a Bethlen-kollégium előjáráságától származik.

A mi végre a lélekszám utáni választott képviselőkre vonatkozó azt a javaslatot illeti, hogy fele része a világiak, fele pedig egyháziak sorából válasszassék: ez egyszerű rendezés, a melyből — ha épen az a cél — ugyanakkora serelemet láthatunk magunka nézve a lelkesek, mint a mekkorát a világiak részéről dr. Sebess kitéjezni jónak lát. Mert jegyeztük meg, hogy a mostani szabadválasztás lelkesek és világiak között, rendszerint a lelkeseknek juttatta a többséget — mint jelenben is — igen helyes érzékel annak, hogy elsősorban mégis csak a lelkipásztor az, a ki hivatásszerű tanulmányainál és munkakörénél fogva első sorban van hivatala és köteleva a vallásos és egyházi élet irányítását. Jövőben pedig a javaslat szerint e téren is osztoznának a világiakkal, ezek számbeli előnyére.

Ezek után kérdjük dr. Sebess képviselő urat: hol látja ezekben „erdélyi ref. egyházunk alkotmányának teljes vagy bárcsak részletes alakítását, az erdélyi kívüli kerületek „paritás” elvének mintájára? Mert a javaslat szerint a ker. gyűlés 227 tagja közül (nem horribilis szám ez is!) 142 világi és 85 egyházi tagja lenne. És vajlon a 114 világi gondnoknak nem több helyet juttat-e most is a javaslat az egyh. kormánynak, mint a mennyit betudnak tölteni a „a Kemények, Telekies, Zeykies, Barcsaiak” sőt Bánffy, Bethlenek, Wesselényiek s más főrangú előkelő reformátusok, a mint rájuk Sebess képviselő ur hivatkozik? De nem eleget-e mindazoknak, kik egyházunk szűkebb körü szerveinek szolgáltatában, valóságos érdemeket szereztek arra, hogy e legfőbb testületben helyet foglalhassanak? Aztán ezeknek a családoknak és tagjainak helyét az egyházi közéletben nem kell másnak biztosítani akarni; hithűségük, áldozatkészségük, közügyeinkben való mindig munkás részvételük, az egyházközségi és e. megyei közélet előiskolája után mindig biztosította s fogja biztosítani számukra legfőbb törvényhozó és kormányzó testületünkben is a helyet. A való érdemek elismerésében pedig egyházunk soh' sem fog multja mögött elmaradni. Ezt az ő személyükön kívüli garantírozza egyházi közéletünk egységes közszelleme, a melyet még a sokszor elfajuló politikai pártárhazok sem voltak képesek nálunk érezhetően befolyásolni.

Végre még csak két dolgot, igen tisztelt képviselő ur.

Az első, az, hogy egyházunk vezető emberei nemcsak igen jól tudják azt az egyházi élet természetéből folyó különbséget, mely van az egyházi és politikai törvényhozás között, hanem a legkomolyabban törekszenek is annak gyakorlati érvényesítésére. Itt mindenkinek — testületnek és egyéneknek — joga van törvényhozás tárgyát képező indítványt, javaslatot stb. tenni és azért, mert nem töltik jón az indítványt, tárgyalása meg nem tagadtatik. Viszont, a mit javaslatként ök terjesztenek elő, arra nézve az autonóm testületek véleményét mindig kikérik és azt tekintetbe veszik, úgy, hogy az egyházi élet természetéhez illően a határozatok lehetőleg közmegegyezésre hozassanak. E javaslatok is — hallomásunk szerint — a beérkezett vélemények alapján több irányú módosítással fognak a közgyűlés elébe kerülni.

Az utolsó, mit megjegyeznem kell, bizonyos mértékig személyes természetű is. Többször voltam szerencsés a képviselő ural személyesen érinteni s elismerhetni egyéni és személyes kiváltságait s buzgósgát, melyet egyházi életünkben részt vett. Hiszem, ez ügyben is személyesen fellépett nemes indok vezette. De — a mint látni méltóztat — a dolog tárgyi oldalára nézve valaki rossz szul informálta. Abban az irányban pedig, hogy a „hivatalos közlöny” egyáltalán nem

A nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk

CZINK JÓZSEF műruha festő és vegyészeti tisztító intézetét

Wesselényi Miklós volt (Hid)-utca 25 sz. alatt
a postával szemben és Rudolf ut 34. sz. alatt.

Festésre és tisztításra
elvállal mindenemű megfoltosodott vagy színehagyott
női-, férfi- és gyermek ruhákat

szőnyegeket, butor szöveteiket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek
festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett.

Sürgős esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek.

Egyes peccéteket is nagy sikerrel vesz ki.

Postai megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

adott tért a kritikának egyenesen oly sulyosan becspata, hogy itt a képviselő ur a valóságának meg nem felelő állit.

Ezt a képviselő ur csak információra tette, mert személyes tapasztalata erről nincsen, miután becses soraival a szerkesztésben állt álló hivatalos lapot eddig felkeresni nem méltóztatott. Holott a lap minden tárgyalagos és komoly tanulmány alapján készült, kikket, bármily irányban legyen s akármint bírált is az előbbi két feltétel mellett, mindig kézzelírás közöl. Fajdalom, ilyen cikkeknek munkatársai szűk körén kívülről, bizony nem igen kap. Sőt tessék megnézni Balázs Ignácnak az erdővidéki egyh. megye változatlan fenntartását proponáló cikkét — az egyetlen mint ebben az ügyben, melyet a képviselő ur úgy jellemez, hogy ennél „nehezebb és veszedelmesebb századok óta nem mutatkozott” a laphoz beérkezett — kiadtam, dacára annak, hogy az az elvi álláspont, hogy egyházi ügyeinek tárgyalásának azt a felszességét, hogy ki-ki csak azon részleteivel foglalkozhat a kérdéseknél, a melyekben ő érdekelve van s a más részét a másik érdekesportnak hagyja fenn, tovább táplálni helytelen s kárára van annak, hogy érezzük, miszerint az egyházi életre vonatkozó minden kérdés, mindnyájunknak közös kérdése s nem ez a tanáré, az a papoké, ez az egyházmegyé, amazok meg a kollegiumoké, hanem mindenik az anyaszentegyházé.

Midőn e szempontot, az egyháziaknak és világiaknak az egyházkormányzatban való részvételére kérdésében is, szíves figyelmébe ajánlom a képviselő urnak: legyen szabad saját egyéni reputációját érdekében is kérem, hogy értesülése forrásait a megbízhatóság tekintetében szigorubb kritika alá venni sziveskedjék, hogy jövőre — saját hibáján kívül — ily vaskos tévedés hibájába ne essék.

Legyen szabad végre kijelentem, hogy az Erd. Prot. Lap csak annyiban „hivatalos közlöny”, a mennyiben van benne egy „Hivatalos rész”, melyben a hivatalos körövények és rendeletek jelennek meg, szellemi része pedig teljesen a felelős szerkesztő kizárólagos irányítása alatt áll, miha másként volna — biztosítom — a lap szerkesztője nem én volnék.

A kérdéses javaslatokat pedig bizzuk a közgyűlés bölcsességének döntésére, annyival inkább, mert az, a mit e javaslatoknak a képviselő ur titkos céljaként imputál t. i. a más négy ref. egyházkerület szerveztével való uniformizáló törekvés, senkitől sem áll távolban, mint egyházkerületünk vezetőitől, a kik több százados különállás folytán kifejtett alkotmányos szervezetünk, annak alapjainak és jellemével együtt, meg fogják védelmezni minden ellenkező törekvéssel szemben.

Nagy Károly,
az „Erdélyi Protestáns Lap”
szerkesztője.

LEVELEK.

Halottak napja.

Sz.-Sebes, nov. 2.

Szászsebesen, az 1848—49-iki szabadságharcban elesett s ott eltemetett honvédek sírjainál kegyeletes emlékünnepelelt tartott halottak napja előestéjén a szászsebesi Emke-Dalokör. Papp Gábor áll. tanító vezetés alatt szépen előadván Kölcsey himnuszt, Weinhold K. elnök hazafias beszédet méltatta az alkotmány- és szabadsággért elesett honvédek emlékét s Károlyi József szavaltatá után a dalokör Vörösmarty szövegét adta elő.

Egy főszolgabíró ünneplése.

Bükkös, nov. 3.

Nagy-Küküllő megye Szent-Agota járási főszolgabírája Schreiber Ferencz 1892. évi november hó 2-tól, tehát 10 év óta vezeti a járás közigazgatási ügyeit teljes eréllyel, tapintatossággal, igazság-érzettel, felelősséggel figyelemmel és mindenek fölött szeretettel. Ezért járásának jegyzői kara egész csendben, ugyiszólva észrevétel nélkül, folyó hó 1-én a délutáni órákban a hivatalos helyiségben, főnöke felelhetetlen érdekeltségűül egy szép emléktárggyal lepte

meg. Az emléktárgyat Szentagota első jegyzője: Schuller Márton csinos beszéd kíséretében adta át ünnepelelt, mire az ünnepelelt főszolgabíró a töle megszokott módon fejtekte ki az elismerésért köszönetét.

E szép ünnepelelt az estéi órákban egy 80—90 terítékű közös összejövetel követte. Megjelentek erre mindazok, kik az ünnepeleltnek érdemeit elismerik. Nevezetesen a kir. járásbírószág személyzete, az ünnepelelt tisztviselő kiválsabli tárgyai, a városi előjáróság teljes számban. A járás összes közsegeiből szintén megjelentek a közügyek iránt érdeklődők. A vacsora alatt a harmadik fogásnál Botos János bükkösi körjegyző köszöntötte fel az ünnepelelt egy szép beszédben. Mire az ünnepelelt főszolgabíró mondta el nagy figyelemmel kísért szép beszédét, köszönetét az elismerésért. Ezután Gunne szentágotai városbíró, Kadácsi B. járási erdőész, Steinburgi kir. járásbíró, Parau A. gör. kel. lelkes és még sokan mondták el üdvözlő, megisztelő és köszönő toasztjaikat.

Adjon az Isten sok ilyen járási tisztviselőt.

B.

Elégett képek.

++++

Tűz a Nemzeti Szalonban

Budapest, nov. 5.

Értékes műkincsek estek áldozatul tegnap este egy ember vigyázatlansága miatt a tűznek. Tegnap este negyed hét órakor tűz pusztított a Nemzeti Szalonban a Kossuth Lajos-utca 9. sz. alatt levő helyiségben s elhamvasztotta Paál László, a korán elhunyt kiváló fiatal magyar festőművész hátrahagyott munkáinak egy részét, egy része meg a tűz következtében értékeltelené vált.

A Nemzeti Szalon most készült a Paál László féle kiállításra, melynek anyagát nagy fáradsággal gyűjtötték össze, részint külföldi gyűjteményekből, részint magánosoktól. A drága képek — mintegy 60 darab — rendezését a napokban kezdték meg s november 9-én mutatták volna be a közönségnek. Szerencse, hogy a tűz a rendezkedés kezdetén ütött ki, mert így a képek legnagyobb részét meg lehetett menteni, bár így is négy értékes Paál kép teljesen elégett, három pedig megrongálódott. A tűz ugye keletkezett, hogy a díszlétségre foglalkozó munkások egyike gyertyával kezében dolgozott egy létrán állva, miközben a draperia tüzet fogott. Egy pillanat alatt égett a belső terem egész díszlete, a láng a nyitott ajtón becsapott a második szálma terembe.

A munkások elvesztették fejüket, valamennyien kiszaladtak. Az egész tűz alig tartott egy negyedórát, de így is nagy pusztítást vitt végbe. Különösen a második terem nyújtott szomorú látványt. A díszítés is teljesen leégett. Az első teremben levő képekben nem sok kár esett. Alig egy-kettőnek sérült meg a rámája. A Paál-féle kiállítás képei biztosítva voltak a szállítás alatt is s amint megérkeztek, itthon szintén biztosították 100.000 korona erejéig. A képekben esett kár körülbelül 60—70.000 koronára rug, ami megtérül a biztosítás által. Az elégett legnagyobb kép értéke körülbelül 16.000 korona, a kisebbek értéke pedig 6—8000 korona között váltakozik. A tűz pusztítását őrsi embertömeg nézte végig a Kossuth Lajos-utczából, amelynek korzó publikuma mind a Szalon helyisége elé gyűlekezett, amint híre terjedt a képromboló tüzvésznek. Diner Ákos rendőrkapitány a Szalon helyiségeiben dolgozó összes munkásokat bevitette a főkapitányságra s kihallgatta a tűz keletkezésének okára vonatkozólag. A főkapitányságon maga Veszely József is bevallotta, hogy 60 gyertyával dolgozott a drapériák alatt s így támadt a tűz. Ugyanígy vallottak a többi munkások is a rendőrkapitány Veszely Józsefet e vallomások alapján letartóztatta.

Takarékos vármegyék.

++++

A legujabb térkép.

A postatakarékpénztár igazgatósága szellemes térképpel töltötte meg az 1901. üzletéről adott beszámolóját. Térképet szerkesztett a takarékoságról, a népet kategóriákra osztotta, aszerint, amint 1000 lakosra 10-ig és ezen felül való számban esnek a betéti könyvecskék. A

kategóriákat a halvány rózsaszíntől a duzzadó pirosig fokozódó színárnyalatok jelzik. A „felhő” vármegyék tehát ártatlanok — a takarékoságban, a telt pirosak pedig duzzadnak a gazdasági erőtel. Két nagyobb és egy kisebb vöröspiros folt jelenti, hogy a dunántúli Moson, Sopron, Győr, Baranya és az erdélyi Brassó vármegyék népe a legtakarékosabb az egész országban. E megyékben 36—41 betéti könyvecské jut 1000 lakosra. Az Alföldön két nagy ellentét jut egymás mellé: Torontál a „legfehérebb” és Csongrád, a legtakarékosabb alföldi vármegye. Az előbbiben 10, Csanádban 27 betéti könyvecské jut ezer lakosra. Nagy, medvealakú középpiros folt nyulik a magas északra, Szepes megyétől, Abauj-Tornán és Borsodon át le Hajdumegyébe; itt 25—35 között váltakozik a betéti könyvecskék száma. Az északra felelő Felföld vármegyéi, Sáros, Zemplén, Ung, és Máramaros vármegyék szép fraise-színen pompáznak, ami magyarul epret, a postatakarékpénztár nyelvén pedig ezer lakosra 18—20 betéti könyvecskét jelent. Az északra felelő Felföld fraise-színi pompáját halvány rózsaszínnel és 11—12 betéti könyvecskével szatják meg Bereg és Szabolcs vármegyék, még fehérebb, tehát ennél is kevésbé takarékos Ugocsa, Szatmár, Szilágys és Szolnok-Doboka népe. Ezek a takarékoság utolsó kategóriájába tartoznak. Az Alföldön Pestmegye a 4-ik, alatta Bács-Bodrogi a második kategóriába tartozik, az első 15, a másik 21 betéti könyvvel. Az Erdély-rész térképe tulnyomóan fehér.

Örvendetes dolog, hogy a brassómezei százközhöz takarékoságra közel áll *Brassó megye magyarosága*, a harmadik helyen ismét százközhöz és oláhok szerepelnek Szobenyegében. Az oláhok legtakarékosabbak Krassó-Szörény, Arad, Csanád és Békésmegyékben. Temesmegye a második legalsó kategóriában van. Nagyon fehérek a székei vármegyék: 11 ketéti könyvecské jut Csik- és Háromszéken, 10 és 7 Maros-Torda és Udvarhelymegyékben 2000 lakosra. Budapest 112 betéti könyvecské jut 1000 lakosra, tehát a „papiroforma” szerint Budapest az országának legslegtakarékosabb városa. Ez nagyon szép a papírosan, de hogy a valóságban is így volna, nem hiszik el maguk sem a postatakarékpénztár direkt vezetői. Még érdekesebb azonban az a másik térkép, amely a betéti átladékok szerint osztályozza a vármegyéket. Itt Szepes vármegye áll az első helyen; Szepesben ugyanis 6802 korona takarékpénztári betéti esik 1000 lakosra. Brassyt túlszárnyalja Máramaros, Ung és Zemplén. Budapestben minden ezer ember számára 7138 koronát őriznek a bankok és takarékpénztárak.

Az aradi sikkasztás.

++++

A sikkasztó családja.

Arad, nov. 4.

A sikkasztó igazgató nejeinek és fiának megengedték, hogy meglátogassák Böhm Adolft czellájában, természetesen a fogház-felügyelő jelenlétében. Tegnap már élték is az engedélyt és délelőtt 11 órakor megjelentek Dezsőffy fogházfelügyelőnél, kihez az asszony így szólt:

— Az uramat akarom meglátogatni. Legyenek szívesek, vezessenek fel hozzá.

Dezsőffy kézségesen válaszolt:

— Szívesen. De megbocsásson nagyságos asszonyom, a látogatás csak az én jelenlétében történhet. Nem kifogásolja ezt?

— Nem — válaszolt Böhm felesége, a mire a fogházfelügyelő a látogatókat fölvezette Böhmnek az első emeleten levő kórházi czellájába.

Böhmnek az emeleti lépcsőkön néhány pillanatra roppant izgatottság fogta el, de meglegő önuralommal leküzdötte felindultságát, nyugodtságot színlte és mosolygó arccal felment be az ura czellájába, hol az felöltözve az ágyon feküdt. Jó egy félórát beszélgettek együtt, mikor Dezsőffy fogházfelügyelő beszűntette a beszélgetést s amint a szegény asszony elbucsuva férjétől becsukta a börtön ajtaját, a folyosóra kihallatszott Böhm Adolf gőresös zokogása.

A meggyőztört asszony minden fájdalmát tetézték ezek a riasztó hangok és vissza akart rohanni a czellába, de ereje erre cserben hagyta.

Alighogy az ajtó elé ért, ezzel a kiáltással:

— Szegény jó férjem — összeesett, eszméletét veszítette és halottápadt arccal mozdulatlanul feküdt a márvány kövezeten. Böhm Aladár megrémülve szolt Dezsőffy Mihályhoz:

— Orvost hozzanak gyorsan felügyelő ur.

A szegény fiu helyzete roppant kinos

volt. Anyja a lábai előtt feküdt élettelenül, a czellából pedig atyjának fájdalmas zokogása halat szült ki. És rettegnie kellett az eshetőségtől, hogy atya meg tudja, hogy mi történt a folyosón, mert sulyos állapotát ez a körülmény még jobban aláasta volna. A remegő diák átkarolta anyát és néhány lépéssny távolra vitte a czella ajtajától.

Böhmnek sokat vesződtek, míg magához tért, majd amikor eszméltre ébredt, kocsiba ültették és elvitték a szomorúság épületéből.

Egyleti élet.

➤

Az Egyetemi Kör gyűlése. Tegnap délután tartotta az „Egyetemi Kör” ez idei I. rendkívüli közgyűlését, melynek egyik fő pontját az I. alelnök válasza és az Egyetemi Lapok szerkesztői tisztének beöltése volt.

A gyűlést *Ady* Lajos a Kör elnöke nyitotta meg üdvözlőve a szép számban megjelent tagokat.

Tárgyalás alá vétették az „Egyetemi Lapok” megindításának kérdése, melyet a közgyűlés, *Szánthó* Vitus a Kör főtitkárának előterjesztésére, f. hó 15-ére föltétlenül megindítandónak határozott. A lap szerkesztésével *Ravasz* László tanárjelölt és ev. ref. papnövendék bizatott meg. Főmunkatársak lettek: *Benke* Antal és *Bartók* György.

Ezután az első alelnök választása következett, mely *Ady* Lajos elnökké választásával ült meg. Jelölve lettek: *Kabina* Géza és *Benke* Antal a Kör II. alelnöke *Kabina* vizsgálólvén I. alelnökké *Benke* Antal lett egyhangulag kiáltilva. Az így megürit II. alelnöki állásra egyhangulag *Szondy* Pista köri ellenőr választott meg.

Ellenőrökké pedig: *Szász* Tibor és *Bocz* István választattak meg. *Bocz* szótöbbséggel, *Szász* Tibor pedig sorsuzással, miután egyenlő szavazatot kapott ellenfelével alkonyitárnok: *Péterfi* Pista lett. Letárgyalatott az ez idei költségvetés is, melyet a gyűlés egyhangulag elfogadott.

A gyűlés a késő órákban ért véget az elnök életbeszével. A Kuncz Ödön lemondásával megürit főjegyzői állásra *Ise-kutz* Gergely választott meg.

Ezek szerint az Egyetemi Lapok e hó 15-én meg fog indulni, s hiszzük is hogy az új szerkesztő, *Ravasz* László, ki a múlt egyetemi évben is az Egyetemi Lapoknak lelkes munkatársa volt, az ifjuság lapját oly irányban fogja szerkeszteni, hogy abból az ifjuságra mindenesetre erkölcsi előny haramoljék.

Zene.

++++

Kamara hangverseny.

A zene-konzervatorium idei hangversenyének sorában rendkívül érdekes hangversenyek vannak kilátásban. A konzervatorium igazgatóságának ugyanis sikerült megnyerni a *Grünfeld* Bürger-féle hir neves nős négyes társaságot a hangversenyeken való közreműködésre. A kiváló művészekből álló társaság a saison folyamán három hangversenyen fog közreműködni.

E hangversenyek elsőjét értesülésünk szerint e hó 18-án tartja meg a konzervatorium a nevezett művész társaság közreműködésével. A konzervatorium valóban nagy áldozatot hoz, hogy a művész társaságot megnyerhesse és hiszzük, hogy a közönség nagy arányu látogatásával lehetővé fogja tenni, hogy e hangversenyek további rendezéséhez az anyagi támogatás se hiányozzék.

Az igazgatóság mérsékelt áru jegyeket bocsát ki és mind a három kamara conczertre elfogad előjegyzéseket.

A hangversenyeket a konzervatorium új helyiségének nagy termében tartják. Részletes műsorszámok később fogunk közzé tenni.

Fák voltak körülte, de nem érzett hajlandóságot azok alatt oltalmat keresni, azonban csontig ázni sem kívánt. Amint ott állott, nem tudva mit tegyen, lóháton ülve egy alakot látott közelébe és a Florence tisztá csengő hangja szolt hozzá,

— Ponsonby ur, erre jöjjön! — mondá Florence. Itt van egy régi malom hol oltalmat találhatnak. A vihar felettünk van elég rossznak ígérkezik.

— Ponsonby utánna szaladt és a szive gyorsabban dobogott. — Nehány percz múlva Florence egy romba dől malomhoz vezetett, mely festőileg volt az erdő kátlánában elrejtve, de a vihar elegendő oltalmat adott.

A lovat egy külső fészerbe kötötték, Ponsonby és Florence a malom belső épületébe vonultak.

— Én szeretem ezt a régi malmot! — mondá Florence. Néha azt szoktam mondani lady Valenak, hogy ide jövők lakni midőn ő rém ur.

Ezt könnyen lakhatóvá lehetne tenni egy magányos személy számára, egy kutyaival és egy macskával és egy lóval társaságul.

Hogy szakad az eső! Jó, hogy legalább a fedél vízmentes. Ön szerencsétlen volt, hogy a vihar utólérté.

— Ellenkezőleg, nagyon szerencsésnek tartom magamat! volt a válasz.

A leány nevetett és nem szenvedte, mintha félreértette volna.

— Ponsonby ur, ez nagyon szép öntől! És remélem, hogy éppen olyan szerencsésnek fogja gondolni, ha az eső egy pár óráig itt tart bennünket!

— A Ponsonby szeme égett és a két kezét a leány felé nyujtva azt mondá:

— Én nem bántam akár órákig, vagy napokig, vagy éveket marádnék itten, ha kegyed itt volna — kegyed és én együtt!

(Folyt. következik.)

SZÍNHÁZ.

➤

Hunyadi László. A tegnapi estnek bérletszünetes előadásra gyűlt szépszámu közönsége, szerföltött vegyes érzelmekek kísérté Erkel Ferencz nagy stíli dalművének reprimé. Tanuskodott elsősorban élénk érdeklődésről a zenés-darabok mellett, s bizonyára felpanaszolt másodsor egynehány hiányosságot, mely színjátszók énekes személyzetére vonatkozik. Unalmas sablont, kopott modorosságot, mely tagadhatatlan leplezetéből beállitható a komoly operák milieubé: — a tegnapi est sokat mutatott, anélkül, hogy komolyabb nehezeleés érhetné érte a színjátszókat, kik az énekrészek szépségének korrekt interpretálására voltak főbb tekintettel. Ez a nagyon méltánylandó törekvés azonban mindjárt kirívó hiányosság, megróni való tehetetlenség, mihielyt elevenebb, mozgékonyabb szellemű és légköri énekes darabokban — mondjuk operetekben — nem járul hozzá valamelyes több egyéni bájossághoz, frissesség, üdőség, s a játékművészetnek az a finomsága, hajlékonysága, melynek követelését az ujabban nagy rekordokat ért játékbéli raffinet annyira felesigázza. Ilyen irányban pedig a zenek személyzet főleg a nők részéről, ezernyi kívánni valót hagy hátra...

A közepesnél valamivel jobb előadásnak sikeréből orszárlánzt követelhet Bejezy György szívesen látott vendégünk, az aradi színház tisztahangú tenoristája, ki a czim szerepet énekelte sok énektudással, csengő erőteljes, az árnyalatokat is színezni tudó tenorjával, mely néha igénybe veszi a gutturalis hangokat. Lehangelő ellentét vele szemben a mi tenoristánk fáradt, erőltetett hangja és játékbéli hiányosságai. Vécsei tömör zengzetességi, erős és nagyterjedelmű bassbaritonja teljes tisztaságában és pompájában érványosítá Garra nádor szerepében. A rekedt Kassai helyét Török pótolta. A nők közül énekeért Sugárnok volt tapsban része. Garzó Adél tisztán zengő, kellemes hangjával szemben Szabó Mariska gyenge éneke elvesztett... Az ének és zenekar a körülményekhez képest a lehető legjobb volt. A gondos és precíz betanításért adassék a mi buzgó karmesterünknek, Stefanidesznek a legnagyobb elismerés és dícséret...

Blaha Lujza a Nemzeti Színházban. Blaha Lujza, mint a bpesti Nemzeti Színház rendes tagja, november 10-én lép föl először Szigligeti Ede és Balázs Sándor, népszimtvében „A sztrájk”-ban, melyből már megkezdődtek a próbák.

Marosvásárhelyről írják lapunknak, hogy Földesy Sándor színtársulata nagy tetésében részesül a közönség részéről. A társulatnak egy néhány tagja olyan számottevő, hogy bármily nagy színpadon is megállná helyüket.

Aesopus. Rákosi Jenő rég nem adott vigjátéka holnap kerül színre.

Az ember tragédiájával fejezik be pénteken október 1-je óta folyó magyar ctyklust.

Ifjusági előadások. A középiskolai tanári kör tegnap délután dr. Csengeri János elnökele alatt tartott gyűlésében Megyeri igazgatóval együttesen állapította meg az idei évad ifjusági előadásainak műsorát.

E szerint 5 idegen klasszikus és 7 eredeti darabot fognak az ifjuságnak bemutatni. Sophokles; Antigoné, Shakspeare, III. Rikárd Molière; A képzelt beteg, Göthe; Iphigénia Schiller; Tell Vilmos, Kisfaludi Károly; Csallóások. Szigligeti; Fenn az ernyő nincsen kas. Madách; Embertragédiaja. Rákosi Jenő; Aesopus. Szigeti; Vén bakancsos. Tóth Ede; Falu rossza és Erkel; Hunyadi László.

A rozsályi malom Kacziány pályanyertes népszimtvé vasárnap este kerül bemutatásra.

Az „Ellenzék.”

++++

Felhívás előfizetésre.

November — Deczember. Az évnek két utolsó hónapjára hirdetünk előfizetést.

Kérjük olvasóinkat, kegyeskedjenek az előfizetési díjjak megküldésével szíves támogatásukat ez évnegyedben is gyakorolni lapunkkal szemben, a mely

nagyobb alakban

és

gazdagabb

tartalommal

jelenik meg, mint eddig.

Előfizetés áraink azért maradnak a régiek:

Egy évre	—	—	32 korona
Félévre	—	—	16 „
Negyed évre	—	—	8 „
Egy hóra	—	—	3 „

Előlehet fizetni bármely naptól kezdve Mutatvány számot kívánatra ingyen küldünk.

TÁRCZA.

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.)

(47.)

XV.

Én nem olyan féle férfinak gondolom Valet, a ki képes volna egy asszonyt egyszerűen csak a vagyonáért elvenni. — Ennél magasabb véleményem van róla. Ő innét egyenesen a Kóra kisasszony rokonainak a házához ment és a szabályos eljegyzés rögtön megtörtént. — Azt gondolom, hogy ez a leány iránti szeretetéről tanuskodik.

Ezután hosszas szünet után volt. Lady Vale nem tudott e tárgyról ezzel a férfival hosszabban beszélni. Végre Ponsonby reá nézett, felállott és a kezét nyujtá.

— Lady Vale, remélem, hogy nem neheztel reám? — Lehet, hogy én sem leszek szerencsésbé mint mások voltak, a kik mint hallom engem megelőztek; de ugye nem tiltja meg, hogy szerencsét próbáljak?

— Ponsonby ur, nincsen hatalmamban önnök azt megtiltani!

— Ha kegyed azt mondaná nekem, hogy egy szó nélkül távozzam, engedelmeskedném! — válaszolá Ponsonby hévvel.

— Én nem mondok olyas mit — volt a szelid méltósággal adott válasz. Tisztességes kéréket nem kívánok megakadályozni abban, hogy Florencet megnyerjék. A választás rajta áll, egyedül ő rajta!

— És kegyed sikert kíván nekem?

Lady Vale szilárdul nézett rá.

— Én mindenhez sikert kívánok a mi a Florence boldogságát elősegíti!

Azon este, midőn Ponsonby és Florence a kertben sétáltak együtt — mert Kingston és a barátja ebéd után átmentek az apátságba

— lady Vale a szomszédjához fordult és a szokottnál élénkebb érdeklődéssel kérdezte — Kingston, mondja meg nekem a véleményét Ponsonby urról. Jó embernek tartja?

— Ponsonby több fejtörést okozott nekem mint a legtöbb férfiak a kikk össze-jöttem — volt a válasz. Kétségtelen, hogy van benne jó; első nevelése jó volt és jó fajtól származott, azon alkalmi szavaiból ítélve melyeket koronként elejt. De különös életet folytatott; az emberiséget a legfőbbébb oldaláról látta és nem jött ki sértetlenül. Az egyik oka a miért barátokoztam vele az volt, mert érzem hogy — hogy talán hasznára lehetek. Vannak ilyen férfiak, a kik czélatlanul bolyongnak a világon, rokonai vagy barátai kötelekek nélkül, a kikkel az ember némi jót tud tenni. De azért nem szeretem őt.

Lady Vale Kingstonra nézett és aztán azt mondá —

— Ó Florencet kívánja megnyerni.

MINDENFÉLE.

— nov. 5.

— **Városi szakbizottságok gyűlése.** Három szakosztály két törvényhatósági taggal kezdette tegnap a tárgyalásokat. Ezek száma később kiegészítődtől hette. A biz. tagok közül jelen voltak: dr. Boross György, dr. Haller Károly, Koleszár Sándor, Kuskók István, Merza Gyula, Pollák Lajos.

A tárgyalásokat Szvacsina Géza kir. tanácsos vezette. A tárgyak a következők voltak:

Turbina telep.

A városi vízvezetési telepen épített turbina és ennek csatornája költségét a szakosztályok tüzetes tárgyalás alá vették. A vita rendjén elfogadták Farkas Kálmán fővárosi szakértőnek azt a proposícióját, hogy a csatorna többlet munkáért Pollák Samuannal egységesen 15 ezer korona ki fizetessék.

Kuskók István azt óhajtja, hogy a közgyűlésnek mutattassék ki pontos számadatokkal mibe került a csatorna és a turbina. Ennek kamatait tekintetbe véve, minő megtakarítás éretel el, a megelőzőleg alkalmazott gőzüzemmel szembe?

Salamon Antal tanácsos előadó már ezutal is kijelenti, hogy a turbina, a mely 120 tényleges lőerőt képes kifejtetni, a folyó évben m. e. 30 ezer frt megtakarítást okozott a városnak. Ez a megtakarítás még évről-évre növekedni fog.

A bejelentési hivatal levétele.

Tárgysorozatba volt véve a bejelentési hivatal szervezési szabályzatának tárgyalása. A főkapitány elfoglatatása miatt azonban e sürgős dolgot napirendről le kell venni.

Postakert-utca járója.

Postakert-utca egyike a legforgalmasabb utcáknak. Ennélfogva Merza Lajos, Pollák Lajos, Kuskók István felszólalása után a szakosztályok azt ajánlják, hogy annak egyik oldalán a gyalogjáró építtessék ki.

Séta-ut a Törökvágásig.

Dr. Boros György nagyon szép javaslatot terjesztett elő. Azt ajánlja, hogy az Erzsébet sétát fosztatásul a város kapcsolatban a tagosítással megfelelő vonalban területet szakíttasson ki a város részére. Létesítsen gyalog- és szekér utat a katonai lópor raktártól a Törökvágásig. Azon a ponton pedig, a hol a Hitelbank téglagyári telepe van, üdülésre szolgáló fenyeves létesítendő. A telket a bank előnyös feltételek mellett átengedné a városnak. Boros szóval is megokolta szép indítványát, a melyhez hozzá szólt dr. Haller Károly, Merza Gy., Koleszár és mások.

A szakosztályok elvben elfogadták az indítványt, melyet a szépitő egylet tegnapi lapunkban említtet javaslattal megoldott.

A nagylaktanya rácskerítése.

A Hunyadi-téri nagylaktanya előtti tér rácsos kerítéssel való bekerítésére tervet és költségvetést készített a mérnöki hivatal. 10—13 ezer koronába kerülne a kerítés. — Szakosztályok nem javasolják, hogy ily költséget kövessen el a város, tekintettel arra, hogy a kaszárnya is ócska és az új színházal a helyzet képe úgy is megváltozik. A kaszárnyát is át kell építeni.

A helyzetet minden oldalról megtárgyalták. Hozzá szóltak Salamon előadón kívül: dr. Haller K., Póczy Mihály, Koleszár Sándor, Boros György, Merza Lajos javaslatát fogadták el végül, hogy 2000 korona erejéig sodronyháló kerítéssel lássák el a területet.

Rendőrök biztosítása.

A tanács hónapok óta foglalkozik a kérdéssel, hogy a rendőröket baleset ellen biztosítsa. Már egy alkalommal forum előtt volt ez az ügy. Azóta más városok dolgai is tanulmányozták. Csak Baja város biztosítja a rendőreit. Ennek nyugdíszszabályzata a rendőr legénység részére nincs. Kuskók István felelőti, hogy a szamosvölgyi vasút munkásait baleset ellen az általános biztosítási összegek keretén belül, minden külön díj fizetés nélkül biztosítja a társaság. Ha ilyen szerződés lesz köthető, ebbe bele lehet majd a város. A szakosztályok egyelőre napi rendre térést javasolnak a rendőrök biztosítása felett.

Több kérés is intézett el a szakosztály.

— **Thoroczkay Miklós gróf mandátuma.** Thoroczkay Miklós gr. dévai mandátumát, mint emleztették, megpetícionizálták. Most, mint levelezőnk jelenti, a megtámadott mandátum ügyében vizsgálat tétetett folyamatba. A vizsgálat kiterjed a választás minden részletére. A vizsgálatot tegnap indította meg Bocskor Mihály, a kolozsvári kir. ítélőtábla bírja. A vizsgálat több napig fog tartani.

— **Honnan vegyünk facsemetét?** Most, a mikor a természet alszik, mindenki igyekszik kertjébe, vagy udvarára beszerezni azokat a díszesere, vagy facsemetéket, melyek díszítésére fognak szolgálni a kertnek vagy udvarnak. Kevesen tudják, hogy honan lehet értékes csemetéket beszerezni. Felvilágosítást ad erre Kolozsvár város által fenntartott „Erdélyi Kertészeti Egyesület” falkolájának most kiadott árjegyzéke. — E falkolában a csemeték nagyon olcsók és sok fajta van. Alfalfa csemete van 51 féle. Törpe alfalfa 26 féle. Körte 39 fajta. Törpe körte 23 féle. Cseresznye 7 fajta. Meggy 4 fajta. Szilva 10 fajta. Barackoz 8 fajta. Dió 2 fajta. Málna 2 fajta, folyton termő. Ribizlés 5 fajta. Málna törzsi ribizke 6 fajta. Kőszmőte 10 fajta. Szőlő 13 fajta. Szamóca 10 fajta. Vannak gyümölcs-vadonczok. Diszlik 18 faemből. Díszesere 18 féle. Tülevelvélből: lucfenyő, Rizza 20 féle. Árjegyzékét Bíró János pénztárnokhoz, Kolozsvárt, Korona bank lehet fordítani.

— **A feledékeny kolozsvári főkapitányság.** A Szechenyi-tér lakói rendkívül bosszankodnak a kolozsvári főkapitányság tulságos feledékenységén. — A közgyűlés ugyanis elrendelte, hogy a Szechenyi-tér közepére engedély nélkül állított árú bódé onnan szeptember végével távolíttassék el és eltávolítás elrendelésével a főkapitányt bizta meg. A főkapitányság azonban, hallgatagon engedi, hogy a bódé örök időkön át ott díszeljenkedjék.

Október is eltelt már a nélkül, hogy az eltávolításra vonatkozó határozatot komolyan vették volna.

Most egy Hosszu-utczai urnától kapunk figyelmeztetést, mely a főkapitányt a határozat végrehajtására kívánja emlékeztetni.

— **Sztétség az átjáró hídön.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter gráciájából végre elkészült a vasut felett az átjáró híd a nádas része. A hidat át is adták már hivatalosan a közforgalomnak. Az átadásnál Fekete Nagy Béla városi tanácsos a város részéről azt az ígéretet tette, hogy a híd világitását a város fogja eszközölni. A tanácsos ur ugylátszik elfeledkezett az ígéretéről intézkedni is, mert esténként oly pokoli sötétség uralkodik a híd felett, hogy csak a véletlennek köszönhető, hogy eddig szerencsétlenség nem történt e miatt. A híd használó közönség arra figyelmezteti lapunk után a tanácsos urat, hogy az ígéret szép szó, de ha csak megtartják ugy jó.

— **Iskolai ünnepély.** A fogarasi áll. polg. leányiskola negyedszázados fennállásának és Botta Anna 25 éves tanítónő működésének alkalmából f. év nov. 9-én d. e. 11 órákor a megyeház dísztermében ünnepélyt rendez.

— **Kinek a rovására emelik a civillistát.** Lassankint kiszivárog kiknek a rovására akarják felemelni a civillistát. Mindenekelőtt természetesen az egész magyar néptől akarják elvonni ezt a két millió koronát, melylyel többlet követel a király. Legérzékenyebben azonban a vasuti tisztviselőket és állami tisztviselőket sújtja a civillista felemelése. Az államvasuti tisztviselők fizetésének javítására ugyanis három millió koronát irányoztak elő. Mikor aztán a bécsi udvar előállott és a király részére két millió koronányi fizetésemelést követelt, a *szegény vasuti tisztviselők* előirányzatából elvontak egy millió kétszáz ezer koronát s így jutott nekik tetemesen redukált összeg, egy millió nyolczszáz ezer koronát. Az elvont egy millió kétszáz ezer koronához az állami tisztviselők fizetésjavítási előirányzatából szintén elvontak *nyolczszáz ezer koronát* s így teremtetta meg a kormány a szükséges két milliót az *uralkodó részére*.

— **A Petőfi park gondozója.** Gróf Haller Lujza, a fehéregyházi Petőfi-ház megteremtője és az emlékoszlop körüli tér lelkes gondozója, Berlinből, hol huzamosabb ideig tartózkodott, Segesvárra érkezett s ott fog maradni a számára kibérelt lakásban talán az egész tél folyamán. A nemes grófnő és kiváló honleányt a szive haza vonzotta. Halottak napján világitani akart a hősközös sírja felett s a kegyelet adóját kívánta leróni a család sírkertjében is.

— **Nyár az őszben.** Fiuméből írják: A bórás és sirokkós kellemetlen napok után, szép verőfényes időjárás köszöntött be tengepartunkon. Meleg van. Az Adamic-téren a deréknyár szellős toalettjeiben sétálnak hölgyeink. Persze csupán a déli órákban, mert az ősi napsugár igazi nyári hűvvel tűz le az utca czementjére, amely ha aszfaltból volna, bizonyosan eszünkbe juttatná most az alvilági Styx feketén hőmpolygó hullámain. A tenger is olyan sima, mintha augusztusban volnánk. Sima, csöndes, csillag a mindenek fölött kék. Olyan szép kék, mint valami kéklilomos mező. Fehér sárlások kóvályognak fölötté s koronkint nagy sivalkodással csapnak le a kék habok közé. Bizonyosan ők is örülnek a meleg nyári időjárásnak, épp úgy, mint a szunyograj, a mely a rakodóparton a fényes napsugárban kavargovva vidám táncot jár. A kikötőben, a rivákon is nagy az élenkség a gőzösök darui zakatolnak, dűbörögnek és a rivákon nagy a sűrűség-lorgás a serényen dolgozó munkások közt. A barátságatlan hideg, esős idő után a késői nyár melegében, abban a boldog reményben ringatózunk hogy egy szebb, egy jobb időszak sugáró hajnalra virradt reánk...

— **A bélyei vadászatok.** Frigyes főherceg bélyei uradalomban megtartott vadászatokon Izabella főhercegnő 2 tizenhat, 3 tizenegyet, 2 tizenkét és 2 tizagancos szarvast ejtett el; Frigyes főherceg 1 tizenegyet, 1 tizennyolczast, 1 tizenhatost, 6 tizenegyet, 5 tizenkettest, 2 tizest, 4 nyolczast és 2 hatost; Croy herceg 1 huszast, 1 tizennyolczast, 1 tizenhatost, 1 tizenegyet, 2 tizenkettest, 3 tizest és 1 hatost; Salm-Salm herceg 2 tizenhatost, 5 tizenegyet, 2 tizest és 1 nyolczast; Próny százados 2 tizenhatost és 2 tizest. Az egész vadászadomány 63 pompás szarvas. Az agancsok közül tízet a budapesti agancskilátásra küldtek s ezek közül öt kapott díjat. Az első díjat Frigyes főherceg tizennyolczas, a másodikat Croy herceg huszast, a harmadikat Izabella főhercegnő tizenegyes agancsa nyerte.

— **Mennyi könyv van a világon?**

A könyvek nagy szaporodása nyugtalanná tett egy statisztikust, a ki neki fektűti és a következő számadást csinálta: Az Egyesült-Államokban van a legtöbb könyv, még pedig: Össládoaknál 420,000,000 példány. Tudományos emberek tulajdonában 150,000,000 „
A könyvkereskedőknél és könyvtárakban 60,000,000 „
Nyilvános könyvtárakban 50,000,000 „
Iskolákban 12,000,000 „
Tanulók tulajdonában 8,000,000 „
Az egész Egyesült-Államokban tehát 700,000,000 példány
1,800,000,000 „ Nyugat-Európában
490,000,000 „ Kelet-Európában és
240,000,000 „ a világ többi államaiban
3,200,000,000 könyv van tehát összesen a világon jelenleg. Ez a szám azonban egyre növekszik, mert Németország évente 25,000 könyvet, Franciaország 13,000, Olaszország 10,000, Anglia könyvet ad ki, ami évente 75,000 új könyvet jelent.

— **Gonosz végrendelet.** Egy londoni újság írja: Egy gazdag, ravasz angol ember nem elégedett meg vele, hogy életében bosszantgatta a feleséget és a rokonait, hanem még a végrendeletét is úgy komponálta meg, fogvicsorgatva gondoljanak rá őörökre. Nemrég halt meg, s a napokban felbontották a végrendeletét, mely többek között a következő pontokat tartalmazza: „Feleségemnek, Erzsébetnek, aki butasággal folytán lett a feleségem s aki kitartó bizalommal bemoscolta a nevemet — szóval évi 5, azaz öt font sterlinget hagyományozok neki, ellentétben első végrendeletemmel, amelyben vagyonom felét 130,000 font sterlinget juttattam neki. — Unokahugomnak, O'Neil Margitnak, — aki vasárnaponként a sárga földig leiszsa magát, ahelyett, hogy a templomba járna — öt szilint hagyok. Ezért megkívánom tőle, hogy

késsen el a temetéséről, maradjon otthon s rugjon be. — Szolgámnak John Abbonnak hat pencézt hagyományozok. Vegyen érte kötelet akassza fel magát. — Vagyonom többi részét az árva háznak adományozom.

— **A külügyminiszter nejét.** Golicowski Anna grófnét, született Murat hercegnőt, mint Bécsből jelentik, tegnap előtt megoperálták. Az operációt dr. Hoekeneggy egyetemi tanár végezte Oser tanár jelenlétében. A grófné már régóta szenvedett vakbélgyulladásban s már a múlt évben végre akarták hajtani az operációt, de gyenge szervezete való tekintettel, elállottak a tervtől. A múlt héten kezelőorvosa, Oser doktor, amellet nyilatkozott, hogy a műtétet a grófné érdekében haladéktalanul végre kell hajtani. Az operáció ötnegyedórát tartott s a grófné sikeresen kiállotta a veszedelmes műtétet. Mint egy utjabban érkezett bécsi távirat jelenti, a grófné állapota a körülményekhez képest jó.

— **A táviró feltalálójának vagyona.** Morse Samuelnek, a táviró feltalálójának vagyona, az Egyesült-Államok legfőbb bíróságának egy végzése folytán most került felosztásra. Morse harmincz évvel ezelőtt halt meg és akkor a vagyona 524,000 dollárt (küriből 2.620,000 koronát) tett ki. Harmincz évig tartott a hagyatéki eljárás és 178.000 dollárt (890,000 koronát) emésztett fel. A „táviró korszaká“-nak megteremtőjéhez eppen séggel nem méltó ez a lassúság. De a költség csaknem olyan impozáns, mint a Morse Sámuel találománya.

— **733 feleség.** A Daily Mailben olvassuk, hogy Pal de Chaillu, a hírneves Afrika-utazó, keleti Afrikában különös kalandba keveredett. Egy fekete király tiszteletét jelölül fölajánlotta neki, hogy vegye feleségül az országában levő 753 hajadont. Az utazó csak egyet volt hajlandó elvenni, de egyet nem kaphatott, mert ... a többi feltékeny volt arra az egyre. Az utazónak komoly baja kerekedett már a furcsa affairsből, mert megsértette a királyt, de végre mégis sikerült a 753 hajadon szerelme elől ... megmenekülnie.

— **A leányok gyilkosa.** Tegnap kezdődött meg a nizzai esküdtészek előtt Vidal többszörös rablógyilkos pörének végtárgyalása. Vidal egy Toulon melletti erdőbe csal egy fiatal leányt, meggyilkolta és kirabolta. Egy héttel utóbb egy Hirschbrunner Gertrud nevű leányt ölt meg a vasuton, miközben egy alagutban robotott a vonat és tüstént kivette az ablakon. A következő állomáson aztán leszállt s vizsáment a halott-hoz, hogy kifőszása. Még két leány ellen kísértelt meg Vidal gyilkosságot, a leányok azonban súlyos sebesülések árán sikerült megmenekülnök. Vidal mindent megvalósított, csak lelki bezzámíthatatlansággal védekezik. A szakértők ítélete ezt csak részben erősítette meg.

— **A zágrábi státárium.** Nagy felűtést keltett tegnap Zágrábban, hogy az estszürkületre beállta után plakátokat ragasztottak ki, melyeken emlékeztetése hozzák a város lakossáinak, hogy szeptember 3-án elrendelt státárium még teljes érvényességben van. A hirdetményt a polgármester írta alá. Tegnap fizették ki a károsult felek egy részének a kártérítést, melyeknek összege 51.000 korona. Az egész összeg még nem gyűlt össze, mert a 3 és fél százalékos pótdótt még nem fizette be mindenki. Ma a hátralékosok felszólítást kapnak, hogy tartozásukat nyolcz nap alatt törleszessék, mert ellenkező esetben azonnal végrehajtást vezetnek ellenök.

— **Rosemberg abbé.** A Petit Journal értesítése szerint tegnap Marseillean látták Rosemberg abbét. A párisi rendőrség rögtön megtáviratozta a marseille-innek, hogy tartsa szemmel azt a marseli postahivaltat, a melyen Rosemberg abbé álnévi leveleket vesz át. Néhány nap előtt Brüsszelben is látni vették az abbét. Egy ismeretlen följelent szerint Rosemberg egy brüsszeli kolostorban él. Most ezt is gondosan megfigyeli a rendőrség.

— **A letartóztatott ördög.** Az orosz hadtárlamelyik kis falujában lakott egy öreg asszony, aki sok pénzt tartogatott otthon a házában. Ezt megtudta a faluból az egyik legény s elhatározta, hogy megkeríti magának a rubelket. Magára öltött egy bozontos medvebőr, megkente az arczát korommal, bekaportogatta a szőliesek órájában az öreg asszonyhoz és siri hangon szólt meg:

„En vagyok az ördög, ha nem adod ide azonnal minden pénzedet, rögtön a pokolba viszlek. Hogy a szegény anyóka félig ájult lett, hallva a szótait, — az elképzelhető. De aztán hamar magához tért és reszkető hangon igért meg az ördögnek kivánsága teljesítését. Csak azt sajnálta — mondá — hogy vagyonának legnagyobb része a takarékpénztárban van, s így az ördög urnak holnapig várnia kell. Az ördög ur erre elbűsuzott, de dörög hangon jelezte, hogy holnap ismét eljön, és jaj lesz az öregnek, ha a rubelnek nem lesznek otthon. — Másnap tényleg megjelent, koczogtatott, s az anyóka reszkető hangon mondta:

— Szabad!

Az ördög belépett, de megdöbbenve ugrott vissza, mert feleszemben egy herkulesi termétti rendőr állott töltött revolverrel kezében.

— Istenem!!! — kiáltott fel a megijedt tolvaj.

Mikor a rendőr, — aki maga is némileg babonás volt, s így nem vetette el teljesen az ördögökről szűlt hitet, — meghallotta ezt a kiáltást megnyugodva mondta:

— Na, ha azt mondd: Istenem, akkor nem is vagy ördög. Gyere csak velem...

— **„Krisztály” gőzmosó intézet** Kolozsvárt, szemben a vasuti indóházal. A kor legújabb mosó és vasaló gépeivel felszerelve gőz és villanyerőre berendezve a leggyorsabban illetve a legrovidebb idő alatt tisztít azaz mos és vasal női és férfi fehérneműt oly tiszta szőpre, mintha csak új volna. A díjak rendkívül mérsékelték, árjegyzék kívánatra beküldetik. A mosással tisztán szappan és vizgőz használattal, mindenféle ruhánaműt és alölti rongyok tisztítását, eloldós anyag mellőztetik. A fehérneműt az intézet saját fogatán szállítatták a gyárhoz és vissza díjmentesen. Vidéki megbízások szintén pontosan eszközölhetnek. Minden fajta függöny tisztítása igen olcsó árban felelősség mellett elvállaltatik. Gyártelep a délutáni órákban megtekinthető. Képviseli: M. Váráshelyt Volster Kálmán. M. Ludason Mandula Farkas. Deesen Papp Jenő. Brassón Dalasy J. kereskedő. Gy. Fehérvárt Kohn Eliás. Déván Szűcs József. Telefonszám 500.

Mulatság.

A házbeszélőző filléregylet szombati estélye iránt az érdeklődés mind nagyobb körökbe terjed ki. Hegedüs Sándor képviselőnk 20 koronával váltotta meg jegyét, br. Bánffy Albertné 10 koronával s egyidejűleg 100 koronával az egyesület alapító tagjai sorába lépett: hasonlóan alapító lett Böhm

Mihályné és Erdős Kálmánné, rendes tagnak pedig belépett dr. Szabé Dénesné, dr. Buday Kálmánné, Pákey Lajosné, dr. Szadeczy Lajosné, Benel Ferenczné, Neuberger Zsigmondné, Széchy Ákosné, dr. Szentgyörgyi Jenőné, Megyeri Dezsőné, dr. Papp Józsefné, Hóry Béláné, Herczegh Lajosné, ifj. Peiellé Róbertné és Z. I. urhölgy.

A kik az estélyre meghívót nem kaptak volna, de arra igényvel bírnak, méltóztassanak jegyért Hirschfeld S. Mátyás-területébe fordulni.

Gyászrovat.

Polgári köreinknek egy derék tipikus alakja halt meg tegnap reggel, Walter Ede szobafestő, a kit sokan ismertek s mint jó kedélyű és munkás iparost sokan is szereték — nincs többé. A boldogult haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Megtört szívünk legmélyebb fájdalommal tudatjuk, a közeli és távoli rokonok nevében is, hogy a forrón szeretett jó férj, testvér, sógor, rokon és jó barát *Walter Ede* szobafestő és mázoló folyó évi november hó 4-én reggel 4 órákor, életének 60-ik, boldog házassága 32-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhíthatos felvétele után jobblétre szenderült.

A megboldogult földi részei f. hó 6-án d. u. 3 órákor fognak Monostori-ut 65. sz. saját házából a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a közös sírkerthe örök nyugalomra helyeztetni. Áldás emléken! Béke porain! Kolozsvárt, 1902. nov. 4-én. Özv. Walter Ede né szül. Malutz Éva, mint bánatos özvegy. Stranszki Jozefa férjezett Balogh Jánosné, mint nevelt leánya. Walter Károly neje és gyermekei, mint testvérbátyja. Walter Czili, mint testvére. Walter Gusztáv és neje, mint testvéröccse.

Madách Imre Béla a kolozsvári polgári fiuiskola IV. oszt. növendéke, meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefonszolgálatosításai és sürgőnyelvényei.

A tengerszem.

Kassa, nov. 5.

Daczára Széll Kálmán intézkedéseknek, hogy a tengerszem területén erőszakosságok ne történjenek, a Bialkát a lengyelek újra erőszakosak athidalták. Erre a jávorain uradalom emberei lerombolták a Bialka hidját. Miután arra számítanak, hogy a lengyelek újra megkísértek a hid felépítését, az uradalom emberei fegyveresen őrzik a partokat.

A helyzet nagyon feszült. Az összehúzás minden órában bekövetkezhetik a lengyelek s az uradalom emberei között.

Merénylet.

N.-Kikinda, nov. 5.

Eremics Pál orsz. képviselő lakásának ablakán tegnap este belöttek. A golyó az ablakkal szemben levő falba furdott.

A nagy társaságból, a mely ép asztalnál ült, a golyó senkit sem talált.

A borértékesítő akezió.

Budapest, nov. 5.

Az országos borértékesítő szövetkezet minden valószínűség szerint már november hó folyamán megalakul. A szövetkezet kezdeményezője a földmívelési kormány s hivatala lesz szervezni a magyar borértékesítését. A szövetkezet megalakulása, daczára annak, hogy a földmívelési minisztérium minden előkészületet meg tett, azért maradt kévő ősszel, mert az alulakozó szükséges 600,000 koronára értékű összegyűjtéséhez hosszabb idő volt szükséges. A szövetkezetet a földmívelési kormány jelenléteken támogatja.

Az erdélyi birtokrendezés gyorsítása.

Bukarest, nov. 5.

Plósz Sándor igazságügyi miniszter a lefolyt évek kedvezőtlen gazdasági eredményeinek számbavételével gondoskodott arról, hogy az erdélyi tagosítások tovább fejlesztésére a társasza kellő eszközökkel rendelkezzen a jövő esztendőben. Az igazságügyi és pénzügyi kormányok közt 1901. évben létesült, megállapodáshoz képest ugyanis az erdélyi birtokrendezési kegyek gyarapítása céljából egy 400,000 koronáig dotálható alap szerveztetett. Ennek az alapnak az utolsó 40000 koronás részlete a folyó évben felhasználható, nehogy a birtokrendezés fennakadjon, az igazságügyi miniszter a jövő évben eszközözendő tagosításokra 40000 koronát kér a törvényhozástól.

Katonai javaslatok.

Budapest, nov. 5.

Báró Fehérvári honvédelmi miniszter tegnap este újra Bécsbe utazott.

Csütörtökre várják vissza az unjcz-javaslatlalt.

Mint hírlik két javaslattal fog viszsztatérni.

Az első az unjcz jutalék felemelését tervezi.
20,000 unjczal.

Eszerint a létszám 123 ezer ember lenne.

A második javaslat szerint **5800** póttartalékost behívhatnak, de az unjczoncz többlet bevonulásakor ezek elbocsájtandók.

Nem lesz obstrukció.

Budapest, nov. 5.

A függetlenségi párt tegnap értekezletet tartott, a melyen kimondták, hogy az indemnyi ellen nem obstruálnak. A vita közben Komjáthy és Justh Gyula hozzátt heves szóváltás helyt.

Justh Gyula egyenesen megkérdezte Komjáthytól;

Hát beszélni világosan obstrukciót akarsz-e?

— Világért sem, felelte Komjáthy, csak erős vitát.

Ezt el is határozta, kimondván, hogy különösen az önálló vámtérlet életbeléptetésére vonatkozó magyarázataiért fogják legkivált Széllt támadni.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 5.

A képviselőház mai ülésén folytatták az indemnyi vitát.

Ezelőtt Széll miniszterelnök öt törvényjavaslatot nyújtott be. Közé van a kivándorlásról szóló törvényjavaslat.

A mai nap első szónoka Komjáthy Béla volt a függetlenségi párt részéről. Beszédében hosszasan foglalkozik a nemzetiségi kérdéssel.

Beszédében a többek közt felemlíti, hogy Aranyos-Torda megye főispánja megengedte, hogy az előadók oláhu referáljanak.

A kormány politikából megnyerte a paktumot.

Nézete szerint az önálló vámtérletnek mielőbb létesülnie kell.

Hosszasan védi az önálló vámtérletet.

Midőn beszédét bevégezte, perczekig tapsolták, Köztük gr. Zichy Jenő is.

Ezután interpellációk következtek.

Nessi Pál a csongrádi állapotok ügyében interpellált.

Zboray azt kérdezte a belügyminisztertől, hogy igaz-e, hogy utasították a körjegyzőket osztálysorsjátéki jegyek elárulására.

Szederkényi Nándor zajos helyeslés között az olasz borvám klauzula ügyében interpellált.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felel

2378—902 tkvi.

1197 1—1.

Sz. 1738—1902.

krj.

1192 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Davidovics Sándor ügyvéd által képviselt Kalotaszegi takarékpénztár végrehajtónak Ranka Tótyer és neje Kapota Floaré végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 86 kor. tőke és jár. felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbíró területén levő a megyei 482 szíjtkvben A + 1 rend 89/1, 90/1, hrsz. a. foglalt végrehajtást szenvedők Ranka Tótyer és neje Kapota Floaré nevén álló egész ingatlanra 326 kor. a 415 szíjtkvben A I. 1—35 rend sz. 735, 1012, 1156, 1353, 1354, 1355, 1472, 1927, 2025, 2081/1, 3111, 3247, 3274, 3276, 3435, 3949, 4044, 4928, 5329, 5637, 5638, 5651, 5656, 5668, 5670, 5679, 5681, 5682, 5750, 5795, 5801, 5807, 5811, 5831, 5851, 5909, 5982, 5983, 6026, 6030, 6032, hrsz. a. foglalt ingatlanokból Ranka Tótyer végrehajtást szenvedő B. 3. t. a. 1/4-ed rész jutalekára 476 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennbbr megjelölt ingatlanok az 1902. évi november hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor Meregőy községi házánál megtartandó árverésen a megállapított kiküldési áron is eladni fogják.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs. árának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfojlyammal számított és az 1881 évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. R. 8 §-ában kijelölt övadék-képes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. tcz. 107 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Bánffy-Hunyad, 1902 évi július hó 12-én.

Tolvaly,
kir. albiró.

987—1902.

1191. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a bánffy-hunyadi kir. járásbíró 1902 évi Sp. I. 452/4 sz. végzése következtében Dr. Davidovics Sándor ügyvéd által képviselt kalotaszegi pénztár javára Hajdu Florián és társai n.-sebesi lakosok ellen 2000 kor. s jár. erejéig 1902 évi szept. hó 22-én fogatott végrehajtást végrehajtás útján le és felül foglalt és 2254 kor. becsült I. Zsursumán Jánosnál: egy szekér, II. Zsursumán Todoránál: egy borjú, 12 kalongya zab, 6 kalongya buza, sertések, 2 drb ló s egy szekér, III. Hajdu Floriánál: 14 drb anya juh, 4 drb kecske, 7 drb meddő juh, 2 drb szekér, szarvasmarhák, egy bolya sarjú, szén, háziutortok, s egy bika borjúból álló ingóságok nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a bánffy-hunyadi kir. bíróság 1902 V. 516 sz. végzése folytán 2000 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi máj. hó 18-ik napjától járó 8 százalé kamatai és eddig összesen 139 kor. 04 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig alpereseknél és az iskola előtt N.-Sebesen leendő eszközökre 1902. évi November hó 8-ik napjának d. e. 6 órája határidőül kitűzték és ahoz a venni szándékozik oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.
Kelt B. Hunyadon 1902 évi okt. hó 26 napján.

Csutak János,
kir. bir. végrehajtó.

476—1902.

1190 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a tordai kir. törvényszék 1902 4958. számú végzése következtében Dr. Simon György ügyvéd által képviselt Langfelder V. budapesti cég javára Kovács Mihály alsó-járai lakos ellen 1700 kor. s jár. erejéig 1902 évi szeptember hó 22-én fogatott végrehajtást végrehajtás útján felül foglalt és 2339 kor. 60 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m. 1 Höcker-féle gőzkazán a hozzá tartozó részekkel u. m. kerekkel, rudal, hámfalkák, kéménnyel és kazán szivattyúval, 1 téglasajtó gép teljes felszereléssel, 30 méter gázcső, 1 szivattyú, 1 emelő gép, 12 méter gumisó, 3 gép szíj, 1 tengely, 4 csapág, 4 szíjkerék átlag, 10 targonca, 9 talicska, 300 szál vegyes deszka, 75 méter drótkötél, 4 szájnyílás, 24 tábla lemez és 1 pléh veder nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a Moosi kir. járásbíró 1902 évi V. 262/2. számú végzése folytán 1700 kor. tőkekövetelés ennek 1902 évi jul. hó 1-ső napjától járó 8 százalé kamatai, egy-harmad százalék váltó díj és eddig összesen 111 kor. 85 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagy-Sármáson a téglagyár telepen leendő eszközökre 1902 évi november hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahoz a venni szándékozik ezenről oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mooson, 1902 évi október hó 14 napján.

Ferenzy György,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 19: 21—1902.

krj.

Famádásai hirdetmény.

A nagymási v. urberek közös erdő birtokossága tulajdonát képező „Ambrus észka” nevű rendes ölvágási területén levő 1170 szál igen szép tölgyfa törzse nyilvános szóbeli árverésen 1902. évi november hó 20-án délelőtti 11 órakor nagymásón, a községi házánál a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés el fog adni.

Kiküldési ár 13976 kor. 60 fillér.
Bánatpénz 10 % százalék.

Nagy-Almás (Kolozm.) 1902. nov. 3-án.

1195 1—1

Porutz Gyula,
urbéresi elnök.

1290—1902.

1198 1—2

m. sz.-hoz.

Felhívás

a Kőker-utcai, régi víztartó-épület lebontására.

Kolozsavart az országos kórház udvarán, a Kőker-utca felől, a régi vízvezeték víztartó építményének elbontását a tekintetes városi Tanács 18203—1902. t. sz. a. elrendelvé, felhívataknak mindazok, a kik a munka teljesítését elvállalni hajlandók, hogy szabályszerűen kiállított zárt ajánlataikat 1902. évi november hó 10-én délelőtti 10 óráig a városi mérnöki hivatalnak címezve adják be.

A feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsavart, 1902. november hó 4-én.

Kolozsavart sz. kir. város
mérnöki hivatala.

Árverési hirdetés.

Alulírt községi előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a kajántói népiskola tulajdonát képező a kajántói határon a „Bőnye” határmezében levő 5 katasztrális hold területű, 450 köbméterre becsült 45 éves tölgy és gyertyánfánemekkel borított erdőrészt kihasználása Kajántón a község házánál folyó 1902. évi november hó 21-én délelőtti 11 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek ki fog adni.

A kiküldési ár, 675 az az Hatszázhetvenöt koronában állapított meg.

Árverezni szándékozik köteles a kiküldési ár 10%-át bánatpénz gyanánt az árverést vezető tisztviselő kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a kajántói körjegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A községi előjáróságtól.

Kajántán, 1902. október 31-én.

Zsombori János, **Kelemen András,**
körjegyző. községi b.

KIADÓ LAKÁS

3 szoba, konyha, kamara,
pincze, kerttel együtt külön
telek az indóház közelében

jutányos árban azonnal kiadó.

Cím: az **Ellenzék**
kiadóhivatalában.

Értesítés.

A jótékonykapság apostolának nevét viselő „Báró Hirsch Mór” egyesület felvesz tagokat egész 50 éves korukig. Ezen egyesület célja: Törzstagjait és hozzátartozóit betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszeres, díjmentes kiszolgáltatásában és a törzstagokat betegség esetén heti 10 kor pénzsegélyben részesíteni, valamint elhalálása alkalmából hátramaradt családjának megfelelő segélyösszeget nyújtani, ezáltal egyesületünk hivatalnokok, kereskedők és iparosok részére különösen ajánlatos.

Az egyesület 3 osztályt állított fel és pedig:
A) osztályba felvételtnek tagok 40 éves korig; havi járuléka 6 korona, a tag elhalálása esetén hátramaradtjait az alapszabályokban foglalt feltételek mellett **2400 korona segélyösszegetben részesül.**

B) osztályba felvételtnek tagok 45 éves korig; havi járuléka 4 korona, 10 fillér, a tag elhalálása esetén hátramaradtjait ugyanazon feltételek mellett **1200 korona végösszegeben részesülnek,** végre:

C) osztályba felvételtnek tagok 50 éves korig; havi járuléka 3 korona 10 fillér, a tag elhalálása esetén hátramaradtjait ugyanazon feltételek mellett **600 korona segélyösszegeben részesülnek.**

Tagul felvétetik — Nov. 1-től November végig teljesen díjmentesen, minden fedhetetlen jellemű egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

Cselédsztály.

Az ezen osztályba belépő cseléd-tartó tagok csekély évi 4 korona tagsági díj fizetése ellenében abban a rendkívül kedvezményben részesülnek, hogy azt a terhet, melyet az 1875. évi III. törvényzikk 1 §-ának 5. pontja rájuk ró, helyettük az egyesület vállalja magára, vagyis beteg cselédjeiket — a gazda teljes megkímélésével — valamely nyilvános kórházban saját költségén gyógykezeltek.

Ha tekintetbe vesszük, hogy egy megbetegedési eset a cseléd-tartónak egyéb kellenetlenségeken felül még 15 évi tagsági díjjal felérő költséget okozhat egyszerre, feleslegesen véltük annak további bizonyítását, hogy ezen új osztály is a kórházoknak és humanitarsnak áll szolgálatában.

Bővebb felvilágosítást ad a felvételt eszközöl a titkári hivatal Emke-tér 3. szám.

Deáky Albert,
elnök.

Dávid Lajos,
titkár.

1185: 2—2

Báró Hirsch Mór jótékonykapsági
és önszegélyző-egyesület.

DÁVID ÖDÖN

gőzmosó gyára K O L O Z S V Á R T.

Ferencz József-ut 86. 88. szám.

Telefonszám 495.

Telefonszám 495.

Főközlét: **Unió-utca és Rózsa-utca sarkán.**

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség b. figyelmét az évek óta fennálló **vegyszeri kelmefestő, ruhatisztító, ágytoll fertőtlenítő és**

gőzmosódámra

felhívni.

Elvállalok mindenféle **férfi, női, és házi fehérnemű** gőzzel való mosását és vasalását a legolcsóbb árak mellett. Szálodák étermek, intézetek nagyobb mennyiségű mosásnál megfelelő árkedvezményben részesülnek.

A vizsgálat való mosás a fehérneműt nem rongja, mert minden ártalmas anyagot mentesen a legszebben és kíméletesebben mosódik és egyúttal fertőtleníttetik.

A helyi n. é. közönség kényelmére a mosni való ruhákért e osztály berendezett kocsimon elküldök és azt elkészülte után haza is szállítom.

Videkről beküldött munkát a leggyorsabban teljesítenek.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

A n. é. közönség becses partfogását kérve maradok

Kiváló tisztelettel

1041. 13—50.

DÁVID ÖDÖN.

300 darab eredeti

raczka juh
kerestetik megvételre.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Gazdasági Iroda**

(Jókai-utca 4. szám.)

2—

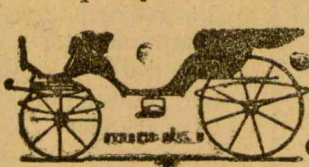
UDVARI és TÁRSA

kocsigyártó cég legnagyobb készletet tart

= új kocsikból, =

valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsilackozást, bélelést kívánat szerint. 747. 2—x

Résztveit kiállításra kitéve szép és jó munkáért.

Megrendeléseket készségei teljesít. Használt kocsit becsérél. — Vidéki írásbeli megkötésekre azonnal válaszol. — Kívánatra árjegyzéket küld. A nagyérdemű közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsű partfogását jövőre kérve. Mely tisztelettel

UDVARI és Társa.

Kolozsavart, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helység.

Egy jóforgalmu

üzlethelyiség

családi viszonyok **azonnal eladó!**

miatt 1154 5—5

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Az őszi és téli időnyre beérkeztek a legjobb és legmegbízhatóbb áruim. Van szerencsém értesíteni a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani legújabb párizsi modelleimet, selyem, tennisz és gyapjú blousokban selyem, szőrme és gyapjú szoknyákban.

Kizárólagos nagy raktár

Smyrna, Argaman, Axminster és Velvet szőnyegekben.

Ágyterítők, csipke függönyök és paplanok.

Legolcsóbb árak.

Gyári raktár:
Első minőségű vásznakból. Azzal és ágyneműekből.

Menyasszonyi kelengyék

a legolcsóbbtól a legmagasabb árú egészen raktáron vannak. Megrendelés szerint bármilyen kényes izlésnek megfelelően pontosan elkészítik. 945. 9—20.

Magamat továbbra is a n. é. közönség b. partfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

ZSIRAI MÓR fehérnemű és kelen-gye áruháza.

Legolcsóbb árak.

Legújabb henger kalapok (cylinderek).

Sándor Ágoston és Társa

uri divat üzlete

Kolozsavart, Mátyás király-tér, Unió-utca sarkán.

Az őszi és téli időnyre ajánljuk a n. é. közönségnek b. figyelmébe ujonnan berendezett raktárunkat.

Bel és külföldi férfi és fiú kalapok, sapkák férfi és fiú fehérneműk, harisnyák „Dr. Jäger” rendszerű alsó ruhák.

Nagy választék nyakkendőkben.

Legjobb minőségű bőr kesztyűk, első rendű hazai gyártmányú férfi csipők, utazó bőrdobok, táskák, szivar, cigarett és pénztartók, esernyők, séta pálcák, zsebkések, harisnya, és nadrágtartók stb. Angol és francia illatszerek, pipere áruk. 875. 19—50.

Tisztelettel **Sándor Ágoston és Társa.**

Angol koei takarók és plaidek, lópokróczok.

Nagyságos asszonyom!

Tulhalmazott áruaktáram kényszerít hogy legújabb őszi és téli újdonságaimat mélyen leszállított árakba b. figyelmébe ajánlom

Mosó bársony mtr. 59 kr.

„ mintázott 69—82 kr.

10.000 mtr. Tenniesz Flanel 17 1/2 19 kr.

Bársony flanel chiné mintás 39 kr.

200 mtr. 120 cm. széles Tiszta gyapjú

Dämentüch és sima chottisch csik-

ruha szövete 95 kr.

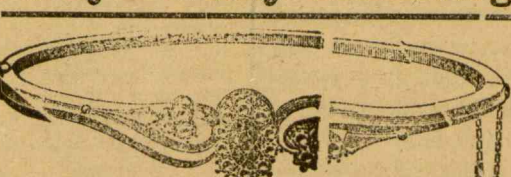
Gloria selyem I. rendű minőség 60 cm. széles 52 kr.
1 vég 23 mtr. Lánczfonal vászon . 5.65 kr.
Leszabott Flanel alsó szoknya . . 75 kr.

Mintákat ingyen és bérmentve helyben és vidékre.

Kiváló tisztelettel. 914. 26—x.

Herskovits J. Mór,

Unió-utca 6 szám.

Mátyás- király emléktárgyak.

Sárga János ékszerész műötvös

KOLOZSVÁRT Mátyás király-tér 13 sz.

Dusan berendezett raktárában Arany ezüst és drágakő ékszerek, ezüst neműek nagy választékban valamint régiségek és erdélyi ötvös mű különlegességek.

a legújabb angol, francia, Würtenbergi, Berndorfi különlegességekből díszítárgyak, evő eszközök, kosarak lyrandolok, tálerők, szobrok stb. 717. 159.

Rendkívül olcsó árak!!

Pontos kiszolgálás!!

Gyár Jókai-utca 4. szám.

KOLOZSVÁRT.

Raktár Mátyás király-tér 5 sz.

DEUTSCH MIKSA

első erdélyrészi sebészeti műszerek, kötszerek, látszerek, testgyógyító gépek gyára, motor erőre berendezve.

a m. kir. Ferencz József tudomány egyetemi klinikák s a „Karolina” orsz. kórház és az ezzel kapcsolatos Ideg és Elmegógyászati intézet valamint a „Veres-kereszt” stb. vidéki kórház szállítója.

Hol járó, testgyógyesítő gépek, fűzők Hessian módszer szerint, mű és végtagok és más e szakmába vágó gépek készülnek, javítás, köszörülés, nickelés gyorsan, jutányosan és kifogástalanul eszközöltetik.

Ujonnan berendezett üzletében és raktárában villanygépek, irrigateurök, első minőségű „Párizsi látszerek, szemüvegek és távcsövek, Szolingeni zsebkések és ollók, borotvák, angol és francia köldök has és sérv kötők, gummi harisnyák, Dianna övök stb. dus választékot tart jutányos árban.

Gyár Jókai-utca 4. szám.

KOLOZSVÁRT.

Raktár Mátyás király-tér 5 sz.